

MÉHÉSZETI

KÖZLÖNY

Kolozsvár 1918.

November.

XXXIII. évfolyam

11. szám.

Az Erdélyi Méhészegyesületek hivatalos közlönye.

Kiadja az Erdélyrészi Méhész Egyesület.

Felelős szerkesztő: Gyórfi István.

Megjelenik rendes
viszonyok között
havonta legalább
1 ívnyi terjedelemben.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület méhtelepe.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy évre 6 K, félévre 3 K. Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület tagjai az évi 6 korona tagsági díjért ingyen kapják. A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére: Kolozsvár, Pap-utca 6. sz. küldendők. Pénzküldemények kizárólag a pénztároshoz (Kolozsvár, Bocskai-tér) irányítandók.

- Tartalom:** 1. Méhészszelet, mely meghalt, mielőtt megszületett.
 2. Talán semmiféle munkánál annyi helytelenséget el nem követünk, mint a mennyit elkövetünk a méhészetnél. 3. Mi okozza a méhek pusztulását télen?
 4. A méhész novemberi munkája. 5. Vegyesek. 6. Szerkesztő postája.

Árjegyzék az Erdélyrészi Méhész Egyesületnél megrendelhető tárgyokról 1918. szept.—dec. hóra:

Napiárak szerinti 10—15% árváltozás figyelembe veendő!

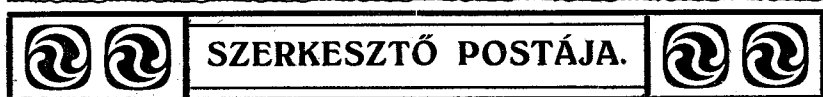
1. Országos méretű háromsoros egyes kaptár	58—	kor.
2. " " négy soros " "	63—	"
3. " " " kettős "	115—	"
4. " " " hármas "	161—	"
5. Legujabb amerikai rendszerű fekvő kaptár (mérete 43—28 cm.)	140—	"
6. Háromsoros Neisser egyes kaptár	92—	"
7. Atmeneti kas ládával	20—	"
8. Seprőgarat	25—	"
9. Kerettartó láda	20—	"
10. Napviaszolvasztó (pléh nélkül)	30—	"
11. Kérszegezõ ráma (országos méretű)	5—	"
12. Műlépragasztó deszka	1 50	"
13. Hármas kaptárhoz tető (deszkából) és talpazat	80—	"
14. Keretléc 90 cm. hosszban (6 mm. vastagság, orsz. méret) darabja	—18	"
15. Keretléc 100 cm. hosszban, 7 mm. vastagságban darabja	—22	"
16. Keretléc 130 cm. hosszban, 7 mm. vastagságban darabja	—30	"
17. Melegágyablak-ráma	30—	"
18. Keretfogó (Grand-féle)	6 50	"
19. Kaparó-vonó	5—	"
20. Dr. Ványolós M.: „Erdély méhészetének története”	2—	"
21. Méhészeti útmutató	1—	"
22. Donáth-féle zsilipes kaptár (Donáth Aladár méhésztanár szabadalma)	140—	"
23. Léptartó szekrény (120 orsz. keret számára)	70—	"
24. Figyelő kaptár (4 kerettel)	26—	"
25. Anyanevelő, 1-es szimpla falu 10 kerettel	19—	"
26. " 4-es " " 40 "	60—	"
27. Rajszállító ládika	18—	"
28. Méhcsalád szállító, 2 keret soros kaptár	80—	"
29. Átmeneti láda kas nélkül	12—	kor.

Egyesületi tagoknak, 22. pont alatti kivétellel, 10% engedmény jár.

Ezenkívül készít az egyesület megrendelésre, megegyezés szerinti árban, tervszerinti egész méheseket, bármilyen méretű kaptárakat és méhészeti eszközöket. A jelzett árak a műhelyben értendők, a vasutig és vasuton való szállítási díjakat a megrendelő fizeti.

Minden ilyenmü megrendelés Dr. Balázs Ferenc postatanácsos, e. főtitkárhoz küldendő (Kolozsvár, Mészáros-u. 3 sz.)

nökség kéri a tagokat, hogy dohányukat személyesen vegyék át, vagy az egy vidéken, helyiségben lakó méhészek bizzanak meg valakit, aki személyesen vegye fel illetményüket. *A dohány dr. Zsögön Béla íg. alelnöknél Kolozsvár, Bem-utca 9. szám, vehető át és ez ügyben minden megkeresés hozzá küldendő.*

Olvasóinkhoz!

Közgyűlésünk 1919. január 1-től a tagsági és előfizetési díjat 10 koronába állapította meg. A határozat indító oka első sorban a folytonosan emelkedő nyomdai és papir árakban keresendő. A mai viszonyok és 6 K díj mellett egyesületünk állandóan ráfizet a lapjára.

Másfelől azonban a követelményeknek megfelelően a lap terjedelmét növelni akarja és az értékes szakkikkek íróit nyomtatott soronként 8 fillér írói tiszteletdíjban kívánja részesíteni.

Várjuk, hogy tag-előfizetőink jövő évi díjaikat már most befizetik, bizonyítva ezáltal is, hogy a jövőt alapozó kultur munkának részesei kívánnak lenni.

Mézet, viaszkot

legmagasabb napi árban vásárolok, kívánatra edényeket küldök, nagyobb tételeket a helyszínen átveszek. (5-6)

FEKETE B., bízománys Budapest, Tompa-utca 19. szám.

Mézet, viaszt, sonkolyt

:: :: legmagasabb napi áron vesz az :: ::

Erdélyrészi Méhész Egyesület.

Megkeresések ez ügyben Dr. Zsögön Béla postatanácsos, ügyvezető alelnökhöz intézendők. (Kolozsvár, Bem-utca 9.)

Nyilatkozat!

Az ország különféle részéből a méhészektől naponként az iránt intézettek kérdések hozzánk, vajjon az általunk olvasztott és hengergépeinken előállított mülép vegytiszta és hamisítatlan-e? A nagyérdemű méhész urak tájékoztatására kinyilatkoztatjuk, hogy mi

kizárólag vegytiszta és I-ső rendű méhviaszból készítjük a mülépet s annak jóságáért és hamisítatlanságáért személyes anyagi felelősséget vállalunk.

Mülépből nagy készletet tartunk raktáron s azt gondosan csomagolva bármely időszakban napi árban szállítjuk. Mintát kívánatra bárkinek is szívesen küldünk. Kiselejtezett 10 kg. léptörmelék és fedelezések beküldése ellenében 2.30 kg. I-ső rendű vegytiszta mülépet adunk minden ráfizetés nélkül cserébe. Elvállalunk feltétlen vegytiszta méhviasz müléppé való méret szerinti kihengerlésre is, melyért ugyancsak felelősséget vállalunk aziránt, hogy azt a méhész abban a vegytiszta minőségben vissza is kapja. Kihengerlésért kg.-ként 5 korona munkadíjat számítunk. Veszünk tiszta méhviaszt, léptörmeléket és a már kiolvasztott lépsalakot korlátlan mennyiségben a legmagasabb napi árban. Kérjük az igen tisztelt méhész urakat, hogy a legnagyobb bizalommal hozzánk fordulni szíveskedjenek és magunkat ajánlva, maradtunk kiváló tisztelettel

POLLERMANN PÁLNÉ és TÁRSA,

gőzviaszöntöde és mülépkészítő telepe Székesfehérvár, 2. sz. Pálya-u. 28.

Veszek mézet, viaszt, sonkolyt

állandóan

minden mennyiségben legmagasabb napi ár mellett.

Ajánlatot csak ármegjelöléssel kérek. — A szállításhoz szükséges mézbödönöket én szállítom.

RITZMANN LAJOS keresk. méhész és mülépgyáros
Óker (Bácska). (8-9.)

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYI MÉHÉSZEGYESÜLETEK ÉS A XII.—XIII. MÉHÉSZKER. VEZETŐSÉGÉNEK
HIVATALOS KÖZLÖNYE. * KIADJA AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYESÜLET.

Felelős szerkesztő:
GYÓRFI ISTVÁN.

Társszerkesztő:
GÁL IMRE,
az udvarhelyvármegyei Méhészegyesület titkára.

Méhészsövetség, mely meghalt, mielőtt megszületett.

Címül írtam e rövid mondatot, mely sajnos nem pesszimizmus szüleménye, hanem a rideg valóság.

Sok nehéz, azonnali megoldásra váró feladat áll a méhész társadalom előtt. Az alkalmi problémáktól eltekintve, mint amilyen a cukor, dohány elosztás kérdése megoldásra várnak a különböző egyesületek geográfiai vonalainak tisztázása, méhlegelő javítás, mindenek felett egy biztosító intézmény szervezése. Ezek mind olyan kérdések, sok más hasonló lényeges kérdéssel együtt, melyekkel méhészeti kulturánk mai stádiumában számot kell vetnünk, ha a tovább haladás útját nem akarjuk bűnös kezekkel elvágni magunk előtt.

Ezek mind olyan kérdések, melyeket helyi egyesületek magukban kielégítően megoldani nem tudnak. Ehhez a munkához az egész magyar méhész társadalom erkölcsi és számbeli súlyára van szükség.

Több méhész egyesület elnöksége látva és megértve a felszínre került feladatok megoldásának elhatározó fontosságát kérte — sőt jogosan — követelte az Országos Szövetség elnökségétől, hogy hívja össze a szövetségi gyűlést a f. évi jan. 27-én tartott szövetségi értekezlet határozatának értelmében. A kérésnek nem volt foganatja. Végül is az egyesületek képviselői maguk keresték fel a szövetség elnökségét egy előre kitűzött napon, október 4-én.

Az értekezlet délután 3 órára volt kitűzve, de a küldöttség a szövetség ügyvezető alelnökét, Szilassy Zoltán képviselő urat nem találta meg hivatalos helyiségében. Hosszas keresés, kérés, telefon váltás után fogadta a küldöttséget fél 6 órakor. Előzetes tájékozódás után az ügyv. alelnök Úr nyilatkozott.

Nyilatkozatának különösen az a tétele a legfontosabb, melyben *a szövetség ügyv. alelnöke őszintén kijelenti, hogy neki a szövetséghez mai formájában semmi kedve és ha az valamiképp létre is jöhetne, előre megmondhatja, hogy abban az Orsz. Magyar Méhész Egyesület részt nem vesz.*

Ez már érthetően van mondva! Ezért a nyilatkozatért igen hálásak vagyunk, különösen mi erdélyiek, az alelnök úrnak. Most már világosan láthatják a testvér egyesületek is, hogy nem okvetetlenkedés volt részünkről az az eljárás, mikor minden alkalmat felhasználtunk arra, hogy a szövetségi elnökség krealása ellen tiltakozásunkat felemljük.

Hol volt a szövetségi alelnök, kérdem a jelenlevő egyesületek képviselőit, látták, hallották beszélni, mert én csak az Orsz. Magyar Méhész Egyesület ügyv. alelnökét hallottam ezen az értekezleten.

Szilassy Zoltán képviselő úr a saját egyesületét képviselte, melynek érdekeit — mondja — nem szoríthatja háttérbe az életörő egyesületekkel szemben. Igaza van az orsz. egyesület alelnökének, mikor így nyilatkozik, másképp nem is tehet, de egy szövetség ügyvezetőjének így nyilatkozni nem lehet! A szövetségben nincs saját egyesület, a szövetségi alelnöknek egyformán öröm, bármely egyesület törekszik is élre jutni. Ezeket én már kifejtettem a januári értekezleten, mikor Szilassy alelnök úr pusztán okvetetlenkedést látott felszólásomban. Most saját

nyilatkozatával erősítette meg egyesületem álláspontját, hogy a két elnökség inkompatibilis, a szövetség pedig a mai formájában az alelnök úr, de szerintünk is valóban lehetetlen.

Igy halt meg a szövetség, mielőtt megszületett, illetve egyetlen elhatározó lépést tett volna.

Szövetségre azonban szükség van. Azt fentartanunk, működésbe hoznunk nekünk, egyesületi vezetőknek a méhészeti kultúra tovább fejlesztése érdekében föltétlen kötelességünk. Tekintettel pedig arra, hogy a szövetségi alapszabályok a földművelési miniszterium ajánlatával jóváhagyás végett már (1912 óta) a belügyminisztériumban vannak, vagy talán már jóvá is hagyattak — nekünk az alapszabályok keretében kell cselekednünk.

Hívjuk fel az elnökséget újólág, hogy az alapszabályok értelmében a szövetségi közgyűlést hívja össze, hogy a gyűlés vegye fontolóra az ügyvezető alelnök úr kijelentését s határozzon önmagának, mint szövetségnek létformája léte, avagy nem léte felett.

Talán semmiféle munkánál annyi helytelenséget el nem követünk, mint amennyit elkövetünk a méhészetnél.

Sok szó esett már arról, hogy az országos méretű kaptár nem elég nagy. Így keletkezett aztán a négysoros kaptár.

Kemenes Antalné, szül. Józsa Zsuzsika dícséretet nyert pályamunkája, amely „az anyaméh megújításának új módja“ címén a „Méhészeti Közlöny“ 1916. évi 7—8 és 9—10. számában megjelent, több tekintetben, de leginkább az anyásítás szempontjából tekintve, igen figyelemre méltó.

A kaptárt úgy nagyobbítja meg, hogy két háromsoros országos méretű kaptárt egymásra szegez, feljárót vág a rács elhelyezésére s a felső kaptárt mint méztért, az alsót pedig mint költőtért kezeli három-három keretsoron.

Azt ajánlja, hogy az országos méretű kaptárt egyenesen hat-sorosra készítsük úgy, hogy az ilyen magas kaptárnál is legalól legyen a 15 cm. hosszú és 5—6 cm. magas kijáró.

Az anya megújításánál az öreg anyát nem távolítja el, hanem a rács helyett rostaszövetet helyez be s a folyó évi, már termékeny anyát népével és építményével együtt a méztérbe helyezi s ellátja e kis családot ivóvízzel. Amidőn aztán ez egy bizonyos idő múlva az alatta levő családdal már egyszaguvá lett, a rostaszövetet eltávolítja és a két család minden beavatkozás nélkül egyesül. Így aztán telelőbe megy egy öreg és egy folyó évi fiatal anyával.

Leírja, hogy az ilyen két anyás nagy család létesítéséhez két egymás fölé helyezett két kis családnak egyesülése vezette, ahol az elválasztó deszkán rés támadt, amelyen az anya felment s a felső anyával egy térben folytatta a petézést.

Igen helyesen indokolja, hogy az ilyen mézelésre berendezett nagy törzset, ha nem rajzolt, miért kell folyó évi anyával ellátni s így vinni a telelőbe.

Ezután leírja az anyák kicserélésénél előforduló nehézségeket, amelyeket bizonyára nagyon kevés méhész szokott megcselekedni s amelyek — amint írja — több rendbeli hátrányokat, bajokat és károsodásokat okoznak, amelyek a méhészt elriasszák attól, hogy anyacseréléssel foglalkozzék.

Az ilyen erős, két anyás családot három keretsoros térben teleteti s ennek szükséges voltát kellően indokolja s azt írja, hogy így alig hull el méhegyed a családból. Jóval melegebb a levegő, kevesebb mézet fogyaszt, nedvesség, penész a családot nem öli.

A midőn aztán a méhek tavaszkor az alsó kaptár alsó hátsó lépeit is tisztogatják — a gyümölcsfa virágzás kezdetén — a nyílás fedődeszkája helyett a méztérbe anyarácsot helyez s a fiasítási lépeket, 3—4 fiasítási keret kivételével, fölrakja a méztérül szolgáló felső kaptárba három sorban s az üres helyeket mindkét helyen üres lépekkel kirakja. Mindkét anya lent marad a költőtérben s ott folytatja a fiasítást.

Az ilyen törzs — amint írja — vagy nem rajzik, vagy csupán egy rajt ad s ősszel a költőtérben is bőven van méze.

Ime, a kaptár két akkorára lett megnagyobbítva és mégis rajzik és a költés felrakásánál már nemcsak egy anyát, hanem két anyát kell figyelembe venni. Méze pedig — igen természetesen — van bőven a költőtérben is, mivel a nagyobb térben volt hely a

méz elraktározására és a petezésre, amellyel az anya őszig a kijáró irányában leszorult az alsó keretsorra.

Lássuk már most, mit ír dr. Uhlyarik János a „Méhészeti Közlöny“ folyó évi 3—4. számában megjelent „gondolatok a méh-lakásokról“ című cikkében a méztér elhelyezése, a kijárónyílás és a keretméret tekintetében.

Az országos méretű négy soros kettős kaptaráinál az egyik oldalon alul van a költőtér és felül a méztér, a másik oldalon felül van a költőtér és alul a méztér. Az előbbinél a rajt a két alsó sorba az utóbbinál a két felső sorba helyezi el.

E kaptárok három kijárával vannak ellátva, u. m. alsó, közép és felső. A felső kör alakú furat a tetődeszkánál szöktetőként szerepel.

A középső kijáró felemagassága a fenék, illetőleg a fedődeszkácskák fölé, felemagassága pedig ezek alá esik.

Az alsó kijáró kettős, amelyek közül az alsó kijárót, amely a kaptár fenékdeszkájával színel, télen elzárja. Így a lehulló méhek nem torlászolhatják el a kijárót, stb.

Cikkíró sok szempontból kívánatosnak találja, hogy a költőtérben legalább hat féle keretnek megfelelő 3 egész keret legyen.

Hogy módosítását mely célok érdekében tette, azt némileg kifejti, de az egész keretek igénybevételének szükségességét nem indokolja meg.

Már többször volt alkalmam hallani a következő nyilatkozatokat: Ez nagyon szorgalmas volt, nem rajzott, pedig volt elég heréje, de azért nagyon gazdag, stb.

Minden méhész láthatta nem egyszer, hogy némely kas és némely kaptár huzamos ideig áll kicsomózva. A méhek lomhák, álmosak, kedvetlenek, mintha valami betegségben sínylődnének, heréjük alig van egy-kettő.

A másik kasnál és kaptárnál, ahol bőven vannak herék is, a méhek nagyon szorgalmasak, igen élénkek, vigak, egészségesek.

Ugyan ki gondolt volna e jelenségeknél a tápnyal szereplésére.

A méhészek azt az évet tartották a legeredményesebbnek, amelyben a méhcsaládok egyre-másra rajoztak. A kasos méhészek aztán, még most is, a gyengéket és gazdagokat lekénezik, nem sokat törik a fejüket. A kaptárosok pedig egyesítenek.

Nem egyszer észleltem, hogy a rajzás megindult s már az utórajok is jelentkeztek, de amí kevés here volt, az is olyan csám-pás ivadéknak látszott.

Amikor még semmit sem hallottam, semmit sem olvastam az elsatnyulásról, elkorcsosodásról, vérfertőzésről, nemesítésről, elhatároztam, hogy mesterségesen heréket neveltetek tisztán azért, hogy az anyáknak ne kellésék a párosodás szempontjából olyan nagy területeket berepülniök, hanem itt a közelben, jó korán legyen jól kifejlett sok here.

Két legnépesebb kaptáromnál, jó korán, a költés mellé kevésbé mézes herelépeket és műlépszallagos kereteket helyeztem el s hogy jobban serkenjenek, naponként, alkonyat táján a küszöbdeszkánál hígított mézet nyújtottam be.

Később aztán, hogy meg ne rajozzanak, eltávolítottam az anyarácsokat s tele raktam a méztereket kiépített és műlépszallagos keretekkel váltogatva.

Megindultak a herék. Volt sürgés-forgás. Már szinte megsajnáltam azokat a szegény, szorgalmas munkásokat, amelyeket a jól kifejlett, kövér herék olyan kíméletlenül és gorombán lökdöstek jobbra-balra.

Ez a két kaptár abban az évben nem rajzolt, de ezek adták a legtöbb felesleget s a méztérbe berakott műlépszallagos keretek dúsán megtöltve, mint csemegeméz kerültek a napvilágra. Beváltak, habár nem is voltak olyan elsőrendűek.

Hát persze, ezt az eredményt az etetésnek, a méhek nagyobb szorgalmának s a meddőségnek tulajdonítottam.

Hogyan gondolhattam volna azt, hogy a méhek azért olyan élénkek és szorgalmasak, mivel az építésnél, a herenevelésnél és a kifejlett herék táplálásánál megszabadulnak a testüket feszítő tehertől, a tápnyalától?

A következő évben, a múlt évihez hasonló eljárás mellett, az egyik kaptár megrajzolt, adott egy sipoló elsőrajt. A rács nélküli méztérben találtam három anyabölcsöt, amelyek egyikének oldala ki volt rágva. Tehát ez, látva az öreg anya gyengülését idejekorán anyát újított.

Borberek

Apáthy Miklós.

(Folyt. köv.)

Rokkant katonáknak a lapot ingyen küldjük!

Mi okozza a méhek pusztulását télen?

A méhcsaládok betelepése alkalmával önkéntelen elgondolkozik a méhészt a jövő rejtélyén, megérik-e méhei a tavaszt, nem esnek-e áldozatul a hosszú télnek? A gondolat nyomán új gondolat ébred, mely a rejtély megoldását keresi: mi okozza a méhek pusztulását télen?

Bár a méhek téli pusztulását számos különböző körülményben szokták keresni, mi csupán két okot hozunk fel, mely a rejtély megoldásához teljesen elegendőnek látszik:

1. a nem megfelelő táplálék;
2. és a tulságos hő fejlesztési munka.

Abban bizonyosan valamennyien egyetértünk méhészek, hogy a mennyiségben vagy minőségben meg nem felelő táplálék a méhcsalád pusztulásához vezet, de mikor a pusztulás összes más okait „a tulságos hő fejlesztés munkájára” viszem vissza, bizonyosan sok kétkedéssel fogok találkozni. Többen készen is állanak a felelettel, mely szerint nem a „tulságos hő fejlesztés” miatt, hanem a hideg miatt és a pakolás hiánya miatt pusztulnak el a méhek.

Lássuk tehát közelebbről a kérdést. Sokan a hideget tartják a pusztulás leggyakoribb okának, pedig a hideg csak közvetett oka lehet a pusztulásnak. A hideg csak hő fejlesztésre serkenti a méhcsomót, mely az élet fenntartásához szükséges meleg mennyiséget izom tevékenységgel képes előállítani. A tulságos hideg azonban fokozott hő fejlesztési munkára ösztönzi a méhcsomót, a tulságos tevékenység nagyobb mennyiségű táplálék felvételét teszi szükségessé, melynek következménye a vérhas és legtöbbször a pusztulás.

Amíg a kaptár hőmérséklete felül van a 14° (C) fokon a méhek szétterülve dolgoznak a lépeken. Amint azonban a kaptár levegője 14 fokon alul esik, a méhek zárt csomóba verődnek és megkezdődik a hőfejlesztés munkája. A belső rész fejlesztí a meleget, a külső méhek fejjel a közép felé fordulva tömött zárt sorú szigetelő réteget képeznek. Amint a hőfejlesztés megkezdődik a csomó melege azonnal emelkedik és gyakran eléri a 32 fokot. (Igy könnyen megérthetjük a téli fiasítás tüneményét). A külső hőmérséklet süllyedésével szaporodik a hőfejlesztő méhek száma és vékonyodik, de tömöttebb lesz a külső szigetelő réteg. A hőmérséklet esésével kisebbedik a méhcsomó.

A telelésnél a méhekre nézve a legfőbb követelmény tehát az, hogy a kaptár levegője ne hűljön le tulságosan és ne kényyszerüljön a méhcsomó tulságos hőfejlesztési munkát végezni. Legeredményesebben akkor telettethetünk, ha méheinket oly pincében helyezük el, hol a kaptár levegője 14 fok körül marad. A méhesben és szabadban való telelésnél a kaptár levegőjének tulságos lehülését szigetelő réteg alkalmazásával, a dupla fallal, a fészek takarásával akadályozzuk meg. A takarás, a kaptárok pakolása sohasem lehet mértékfeletti, mert a méhek míg a kaptár levegője a 14 fokon van, a hőfejlesztést nem kezdik meg. A szímpla falu és takaratlan kaptároknál ellenben, melyek a külső hőmérséketet könnyen átveszik a fészket körülvevő levegő súlyedni kezd és 9 fokon alól már a kimerüléstől elpusztulnak a méhek, mert nem tudják tovább ellensúlyozni hőfejlesztéssel a külső hideget. Különösen a széljárta helyek veszedelmesek telelésre, mert a szél lehűti a kaptár hőmérsékletét s a méhek nem bírják sokáig az ellenállást. (Szeles vidékeken a széltörő kerítések felállítása mulaszt-hatatlanul szükséges a jó teletetéshez).

Világosan megérthetjük most már azt is, hogy miért bírja a teletést az a család jobban, mely fiatal néppel megy neki a télnek. Az öreg méhek a hőfejlesztés munkájától hamar meggyengülnek és kimerülve hullanak le az aljdeszkára, míg a fiatal fokozottabb izom munkára is elég erős.

A fészek takarására, a duplafalakra ami téli időjárásunk mellett föltétlen szükségünk van, mert ha a kaptár levegője tulságosan lehül a méhek fokozottabb tevékenységet fejtenek ki, hogy a szükséges hőt kifejlesszék, a kelleténél többet fogyasztanak s a tulságos bélsár lerakódás következtében megkapják a vérhaszt. A január—februári vérhas pedig egyenlő a biztos pusztulással.

Méhész.

A „Méhészet” szerkesztősége Ujpest

elvállalja a szállítását:

a Boczonádi-féle szabadalmazott 42-es vándor kaptárnak 24 NB-kerettel, árjegyzék szerinti áron.

A méhész novemberi munkája.

November hónapban nyugalom van a méhesben. A méhészek ott már nem sok keresnivalója van. Minden figyelmét két lényeges dologra kell irányítania:

1. legyen méheinek kellő nyugalma;
2. legyen kellő melege a teleléshez.

1. Kellő nyugalmat biztosítunk méheinknek a teleléshez akkor, ha a méhes körül favágást s más hasonló zajos munkát nem végzünk. A méhesbe nem járunk-kelünk a telelés munkájának elvégzése után. Állandóan figyeljük a méhes környékét és ha a harkály, cínke, pinty ott ólalkodnék, gondoskodunk az elriasztásukról, mert ha kaptárainkat kopácsolni kezdik, vége a méhek téli nyugalmanak.

Legveszedelmesebb ellenségünk mégis az egér. Ha egy kaptárba vagy kasba bejutott s ott örölgetni kezdi a lépeket, a méhek nem fogják megérni a tavaszt. Az örökös izgalomban vérhast kapnak és elpusztulnak. A kaptárainkat könnyen biztosíthatjuk az egér ellen: a röpnylást lerácsoljuk úgy, hogy csak a méhek részére legyen szabad.

A kasok védelme már kissé nehezebb, különösen, ha szalma vagy ruhadarab takaróval látjuk el azokat. Kellő védelemnek bizonyult a bojtorjánfü, mellyel körül kell rakni a kast, de egészen bizonyos csak a sodronyszövet, mellyel teljesen körülzárjuk a kast. Természetesen a védő intézkedések mellett gondoskodunk arról is, hogy a zajtalan működő egér csapdák fel legyenek állítva a méhesben.

2. A teleléshez szükséges melege a méhcsaládnak meg van, nekünk csak arra kell figyelemmel lennünk, hogy ez a meleg állandó legyen, vagyis a külső levegő tulságos lehülése ne befolyásolja jelentékenyen.

Ezt természetesen akkor érjük el, ha a kaptár levegőjét kelően izoláljuk a téli külső levegőtől. Ezért készítünk duplafalu kaptárakat és ezért látjuk el takaróval a kasokat.

Kasok részére igen jó védő-izoláló anyag a csöves nádból készített köpenyeg, melyet az egér sem kedvel, mely évről-évre újra használható. Alkalmazhatunk azonban zsupszalmát is, melynek egyik végét jól összekötjük, a nyitott végénél pedig ráhuzzuk a kasra s a kas aljánál kereken kötjük.

A kaptáraknál a fészket a méztérből és az ablak felől szoktuk letakarni. Általánosan használt takaró anyag néhány réteg újságpapír, de ezideig legcélszerűbbnek bizonyult a két újjnyi vas-
tagságu szalma párnácska, melyet ha minden kaptárhoz megcsinálunk, többet nincs gondunk rá, mert évekig használható.

A takarással azonban nagyon vigyázzunk és ne zárjuk el a méhcsaládtól a *levegőt*, melyre télen is épp olyan szüksége van, mint nyáron.

Még egy dologra kívánom felhívni a méhészt figyelmét, különösen akkor, ha a beteleléshez cukrot használt. *Lássa el méhéit télre vízzel.* A mézkamrába, a fészek fölé tegye be itatóját és töltsse meg vízzel s időnként egyszer-kétszer gondoskodjék a pótlásról. Ezáltal biztosítja méhéit a szomjkór veszedelme ellen, de egyszersmind lehetővé teszi a család korai gyors fejlődését is, mely úgy a rajzás, mint a jó hordás szempontjából igen lényeges.

A tartalék lépeket gondosan raktározzuk el s a múlt alkalommal ajánlott eljárásokkal védjük a molyok ellen.

Az év eredményéről készítsünk számadást s az idény folyamán szerzett tapasztalatokat közöljük közlönyünk szerkesztőségével, hogy azokból méhésztársaink is tanuljanak. —ör.—

A tordai vándorgyűlés epilógusa. A cukorkérdéssel és a tordai vándorgyűléssel kapcsolatban sajnálatos félreértések támadtak a Tiszántúli Méhészegylet és Egyesületem vezetősége között, amelyeket alapos tárgyalás és személyes megbeszélések során a méhészet ügye iránti szeretettel és kölcsönös jóakarattal sikerült eloszlatnunk. A vita során, Egyesületemet és Egyesületem vezetőségét híven megtámadottnak, az ahhoz való ragaszkodásomból kifolyólag valamivel szenvedélyesebben, de feltétlenül jóhiszemű félreértéssel és határozottan rosszindulatú, valótlan információk alapján úgy a „Méhészeti Közlöny“-ben, mint a „Felvidéki Méhésztársam“, a T. M. E. titkárát, amelyet utólag sajnállok és a melyért

tőle ezúttal bocsánatot kérek. Nyilvánosan történvén a sérelem, igazságérzetemnek megfelelőleg ezt is nyilvánosan teszem. Kolozsvár, 1918. október 26. *Győrfi István*, a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztője.

A magam részéről, főleg a köz érdekében, őszintén sajnálom, hogy a cukorkérdéssel és a tordai vándorgyűléssel kapcsolatos működésem nyomán félreértés támadt. Az Erdélyrészi Méhészegyesülethez és vezetőségéhez tizesztendő múlt köt, amely idő alatt a közügyért való munkában teljes erőmmel igyekeztem magam is előljárni. Zászlaját mindenkor nagyrabecsültem; közgazdasági érdemeinek növelését, öregbítését magam is kedves kötelességemnek tartom.

Mint a méhészgazdaságnak, mint az összetartásnak, az egyetértő munka criási hatalmának, az egymás tárgyilagos véleménye tiszteletbentartásának rajongó híve igaz megértéssel és nagyrabecsüléssel veszem tudomásul és elégtételül Győrfi István méhésztársamnak, a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőjének férfias nyilatkozatát. Hiszem, hogy közös, egyetértő munkával sokat használhatunk szeretett magyar hazánk mindkettőnk által lelkes odaadással ápolt méhészetének! Nagyvárad, 1918. október 27. *Takács Gyula*, okl. gépészmérnök, a T. M. E. titkára, az E. M. E. választm. tagja.

Gyászhirek. Nehéz csapás érte *Valló Árpád* orsz. felügyelőnk családját: folyó évi október hó 3-án meghalt kis leányuk. Rövid időn belül immár a második gyermek halála szomorítja meg a szerető szülői sziveket.

Szilágyi Márton választmányi tagunk szintén kis leányát vesztette el f. évi október hó 29-én s pótolhatatlan a veszteség, mely e szomorú gyász esetben őt és családját érte.

Részvevő szívvel Istentől vigasztalást kérünk a megpróbált és megszorodott szivekbe.

A káposzta torzsáját igen hasznosan felhasználhatjuk, ha gyökerestől együtt kihúzzuk és a méhes előtt vagy ahhoz közel sorjába elföldeljük úgy, hogy a torzsa vége csak újjnyi réteg földdel legyen takarva.

Kora tavasszal, mikor még sehol virág nincsen, a torzsa kihajt és heteken át legelőt ad méheinknek nyíló virágaival.

A méz mint gyógyszer égési sebekre. Több méhésztől hallottuk már, hogy égési sebekre mézet kentek és a méz igen jótékonyan befolyásolta a seb gyógyulását.

Az égés után azonnal bekenjük a sebet tiszta pergetett mézzel s ezt ismételjük újra a szükség szerint az egész nap folyamán. A bekenéskor a méz csípi a sebet és így fájdalmas érzéseket okoz, de ez nem tart sokáig. Kevés idő múltán a fájdalom szűnik, sőt egészen kimarad. *A sebnek pedig semmi nyoma nem marad a testen.* Különösen lényeges ez utóbbi körülmény olyankor, mikor arcát, kezét égeti el az ember s az égési seb nyoma ott marad, mint egy csunya bélyeg.

Viasz flastrom. A mai háborus nehézségek mellett nehezen lehet hozzá jutni a sebvédő tapasztokhoz és így gyakran megtörténik, hogy jelentéktelen karcolások, sértések testünkön fertőzés következtében nagy kellemetlenségeket okoznak. A bajoknak elejét vehetjük, ha magunk készítünk ilyen védőtapaszt. Tiszta méhviaszt főzünk fel egy tiszta edényben és vegyítsünk hozzá annyi tisztított lenolajat, a mennyi a viasszat kenhető állapotban tartja. Azután vegyünk főzés által tisztított tiszta fehér, száraz vásznat és kenjük rá vékonyan az anyagot s készen van a flastrom, melyet még égési sebek beborítására is eredménnyel használhatunk.

Mibe tartjuk a mézet. A méz elraktározásánál jól vigyázzunk és ne használjunk cinkbádog edényt, mert a méz feloldja a cinket és könnyen kaphatunk veszedelmes cink mérgezést. *Fehér bádogból* készítessük a mézes bődöncinket, mert ez a legalkalmasabb anyag a méz eltartására.

A darázs nem nagy népszerűségnek örvend a méhészek előtt. A méhész állandóan üldözi, pusztítja, mert folytonos betöréseivel zavarja a családok munkáját, sőt veszélyezteti a gyengébbek létét. Azért még sem az a haszontalan rabló, milyennek a méhészek gondolják. A szőlősgazdák — bár a szőlőszemeket sem igen kíméli erős rágójával — még sem haragusznaak oly nagyon a darázsra. Ennek oka az, hogy a szőlőmolynak a petéit, kukacait is szereti a darázs, sőt egyik legkedvesebb csemegéje, melyet a méznél, szőlőnél, gyümölcsnél is többre becsül. Végeredményében a darázs is hasznos szerepkört tölt be a természetháztartásában.

Dohányosztás. Egyesületünk elnöksége megkezdette a téli dohányszükséglet kiosztását is. Minden egyesületi tagnak igényjogosultsága van 40 csomag dohányra. Egy csomag dohány ára: 20—26 fillér. Tekintettel azonban arra, hogy a postán szétküldött dohány igen nagy része előzőleg elveszett és a szétküldés alkalmával felmerülő munkálatokat jelenleg nincs ki végezze, az el-